

Razne vesti.

V Ljubljani, dne 15. oktobra 1916.

(Osebne vesti.) Odlikovanje: Dvorni svetnik in podpredsednik deželnega sodišča Jos. Pajk v Ljubljani s komturnim križcem Franc Jožefovega redu, dvorni svetnik in predsednik okrožnega sodišča Lud. Perko v Mariboru povodom zaprošenega vpokojenja z vitežkim križcem Leopoldovega redu. — V pokoj sta stopila dvorni svetnik pri višjem dež. sodišču dr. Avg. Nemanič v Gradcu in viš. dež. sod. svetnik E. Planer pri viš. dež. sodišču v Gradcu. — Imenovana sta viš. dež. sodišča svetnika dr. Franc Kočevar pl. Kondenheim v Ljubljani in dr. Ant. Rogina v Novem mestu za viš. dež. sod. svetnika pri viš. dež. sodišču v Gradcu. — Imenovan je notarjem Fr. Tavzes v Senožečah. — Preselil se je odvetnik dr. Franc Pavletič iz Gorice v Ljubljano.

(Umrli) je dne 7. septembra t. l. dr. Karl Slanc, odvetnik v Novem mestu, star 64 let. Pokojnik, rojen v Laškem trgu, je bil koncipijent v Krškem in v Ljubljani, od l. 1884. pa odvetnik v Novem mestu. Mnogo in vplivno je posegal v javno življenje kot publicist in agitator na Dolenskem. Bil je duhovit in temperamenten mož. Čast njegovemu spominu!

(Delavnost najvišjega in kasacijskega sodišča v vojnem letu 1915). Revizij se je rešilo 3045, torej 5531 manj, kakor v l. 1914. Ustnih razprav ni bilo. 83% revizij je bilo brez uspeha. — Revizijskih rekurzov je bilo 2532, torej 2924 manj kakor v prejšnjem letu. — Ničnostnih pritožb je bilo 2133, za 1327 več kakor v l. 1914, ker so se mnoge ničnostne pritožbe iz Galicije vložile šele po odhodu sovražnika. — Ustnih razprav v kazenskih stvareh je bilo 753, dočim jih je bilo v prejšnjem letu 907. — Disciplinarnih odločb je bilo 111, za 70 več, kakor v l. 1914. — Prizivov v sindikatskih stvareh je bilo rešiti 7, dočim jih je v l. 1914 bilo 22. — Iz te statistike se vidi, da se je število agend vrhovnega sodišča v l. 1915 prav znatno skrčilo. Vzroki so različni, toda razumljivi. Predvsem je treba vpoštovati vojne dogodke. Galicija je bila sicer skoraj popolnoma osvobojena iz sovražnikovih rok, toda vojne grozote so objele zopet južno in južnozapadno ozemlje naše monarhije. Vsled vojnih dogodkov je več okr. sodišč na Primorskem popolnoma prenehalo s svojim delovanjem; druga sodišča, posebno na otokih, so zopet svoje delovanje omejila vsled pomankanja prometnih sredstev; nekoliko jih je bilo prisiljenih svoje delovanje prestaviti na druga mesta. Sporne agende so trpele na eni strani vsled tega, ker se veliko število dolžnikov nahaja na bojnem polju, tako da je moralo biti postopanje prekinjeno, na drugi strani pa vsled predpisov moratorija. Da v bojni dobi trgovina in industrija — razun nekaterih panog — životarita, ni treba posebej pripominjati. Ne sme se tudi pozabiti, da je bila novela o razbremenitvi sodišč vse minolo leto v veljavi, tako da je imela na najvišje sodišče viden in velik vpliv. To se je pa tudi od nje pričakovalo. Od došlih revizij (3045) jih odpade, na okrajna sodišča 1325 in na senatna sodišča 1720. Ravno tu je viden vpliv novele o razbremenitvi sodišč. — Kakšen vpliv bodo imeli novi predpisi o kolkovanju in pristojbinah na delovanje

najvišjega sodišča v civilnih stvareh, danes še ni mogoče presoditi. Civilni proces je vsled njih postal gotovo precej draga stvar. — Velezaslužno je bilo delovanje najvišjega sodišča v plenarnih sejah. Vsled padanja agend nastali prosti čas se je porabil tudi za pripravljanje judikatov. V 30. slučajih so bila dvomljiva in v pravosodju neenako reševana vprašanja predelana in združena v principijalne stavke. Tičejo se vseh pravnih polj. Priznati se mora, da je vse gradivo tu najskrbnejše pretehtano, da je stališče pro in contra najtemeljitejše presojeno. Sedaj morda utihnejo glasovi, da se najvišje sodišče ne ozira na literarna dela in da s svojimi judikati ne prispeva k soglasnosti in enotnosti prava in s tem tudi svojih odločb. Vrhovno sodišče vodi prvi prezident z vzgledno vztrajnostjo ter objektivnostjo in pri sestavljanju senatov pazi, da se sej in glasovanj v specialnih pravnih vprašanjih udeležujejo tudi sodniki, za to posebno sposobni.

(Po poročilu v „Zprávy Práv. Jednoty Moravské“.)

(„Šribar dornarski“.) Dr. M. Dolenc je v svojem izredno zanimivem članku „Pravniški razgled po slovenskih narodnih pesmih“ v jubilejnim zborniku „Slov. Pravnika“ 1914 na str. 312 namignil, da šribar „dornarski“ v štev. 155 Štrekljeve zbirke pomeni najbrž toliko kakor „dvorjanski“.

A temu ni tako. Izraz „dornarski“ se nanaša na graščino v Dornavi, ki leži na prostranem ptujskem polju kako poldrugo uro od Ptuja ob cesti proti Polenšaku. Legó te graščine prav dobro opiše narodna pesem sama:

„Stoji mi, stoji polje,
polje široko,
na polji pa mi stoji
lepi, beli grad“.

V tej pesmi sami se šribar imenuje „dornarski“, kakor pač ljudstvo izgovarja, v ináčih pa se nahaja tudi izraz „dornarski“, najbrž tiskovna pomota za dornavski.

A še iz druge okolnosti se da sklepati, da je tukaj mišljena dornavska graščina. Pesem je zapisal Stanko Vraz v ljutomerski okolici, to je v svojem rojstnem kraju v ljutomerskih gorica. Dornavski gospodje pa so imeli svoje vinograde tudi v ljutomersko - ormoških gorica tja dol do ogrske meje. Ljudje iz teh krajev so hodili plačevat v dornavski grad gornino ali gorščino, na kar se še spominjajo stari ljudje, in so tako imeli priložnost, spoznati prijetno življenje dornavskega „šribarja“.

N. J. Vrabl.

„Slovenski Pravník“ izhaja 15. dne vsakega meseca in ga dobivajo člani društva „Pravnika“ brezplačno; za nečlane pa velja za vse leto 10 K, za po leta 5 K.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 24 oz. 22.